

Een eigen publieke dienstverlening blijft nodig

UITDAGING

We zien dat steeds meer gemeenten een aantal van hun publieke diensten afbouwen, hetzij door ze volledig te privatiseren (bv. kinderopvanginitiatieven), hetzij door ze te verzelfstandigen in aparte gemeentelijke vzw's (bv. zorgbedrijven), hetzij door ze stop te zetten (bv. afbouw contactpunten, bibliotheken). Dit is een verontrustende evolutie, te meer omdat ze vaak louter is ingegeven vanuit besparingslogica en te weinig vertrekt vanuit de vraag welke dienstverlening de burger nodig heeft en hoe de lokale overheid daar mee voor kan zorgen. Niet dat een lokale overheid alles zelf moet doen, maar het is verstandig om zelf van alle markten thuis te zijn en eigen kennis en expertise te behouden. Op die manier zet de overheid mee de norm van wat een kwaliteitsvolle en betaalbare dienstverlening moet zijn.

Door een sterke publieke dienstverlening weet de bevolking zich verzekerd van een kwaliteitsvol aanbod. Bovendien worden er via die weg ook kwaliteitsvolle jobs aangeboden met werkzekerheid en behoorlijk loon. Verder kan de gemeente ook mee inspelen op nieuwe noden of nieuwe doelgroepen (bv. opvang van allochtone ouderen) die nog onvoldoende geholpen worden op de privé-markt. De lokale overheid is ook een belangrijke werkgever. Afgelopen decennia zagen we een evolutie van de vaste benoemingen naar de contractuelen. Nu komt daar wettelijk de mogelijkheid van uitzendarbeid bij. De gemeenten moeten hier een eigen visie en beleid rond ontwikkelen.

VISIE BEWEGING.NET

Vanuit beweging.net zijn we ervan overtuigd dat de gemeente een actieve rol moet spelen in de publieke en de sociale dienstverlening. Op die manier kan ze een kwaliteitsvolle dienstverlening aan al haar burgers verzekeren, daar waar private initiatiefnemers deze rol niet of onvoldoende opnemen. Daarnaast kan de gemeente ook sociale diensten uitbesteden en via een aanbesteding of projectoproep bepalen aan welke voorwaarden deze moeten voldoen. Belangrijk is dat de gemeente een duidelijk kader creëert dat ervoor zorgt dat de diensten die uitbesteed worden hoe dan ook kwaliteitsvol, betaalbaar en toegankelijk zijn. Onze voorkeur is dat de gemeente samenwerkt met non-profitactoren en niet meegaat in de tendens om sociale diensten te commercialiseren.

Als de gemeente daarnaast ook een regisseursrol opneemt, bv. in de kinderopvang of in de buurtgerichte zorg, is het belangrijk dat de gemeente beide rollen (i.e. actor en regisseur) duidelijk onderscheidt en met alle relevante actoren op het terrein samenwerkt, waarbij alle actoren als gelijkwaardige partners beschouwd worden.

VOORSTELLEN

Diversiteit is het nieuwe normaal

Nu de bevolking almaar diverser wordt, moet dat ook weerspiegeld worden in de dienstverlening van de gemeente aan haar bevolking. De gemeente moet ook zelf tewerkstellingskansen bieden aan de burgers van allochtone afkomst, het loketpersoneel moet een afspiegeling zijn van de bevolking en bij gemeentelijke participatietrajecten moeten vertegenwoordigers uit de verschillende gemeenschappen betrokken worden.

Eigen publieke diensten

De gemeente kan en moet niet alle diensten zelf organiseren en kan desgevallend –bv. na een grondige kosten-batenanalyse– diensten uitbesteden. Toch is het wijs om de bestaande publieke diensten in eigen handen te houden. Ook bij een verzelfstandiging naar een zorgbedrijf is het belangrijk dat dit publiekrechtelijke initiatieven blijven. Privatiseren vanuit een besparingslogica is doorgaans geen goede optie en blijkt op de lange termijn vaak duurder dan zelf diensten aan te bieden.

Inkanteling OCMW in de gemeente

Met de inkanteling van het OCMW in de gemeente krijgen de gemeenten de kans om zelf een sociaal beleid uit te tekenen. Voor beweging.net betekent dat een aanklampend beleid, met oog voor de kwetsbare groepen in de samenleving. Het kan niet de bedoeling zijn om te gaan besparen op de sociale dienstverlening. We hopen wel op een betere afstemming tussen alle partners in het lokaal sociaal beleid.

Kwaliteitscriteria in elke aanbesteding

Dat de gemeente met aanbestedingen of projectoproepen werkt voor de uitbouw van sociale diensten is niet nieuw. Belangrijkste is dat de gemeente duidelijke criteria opneemt inzake kwaliteit en duurzaamheid, ook wanneer commerciële actoren worden toegelaten.

Geen vrijeleide voor uitzendarbeid

Het feit dat de gemeenten nu ook uitzendarbeid kunnen inschakelen in hun publieke dienstverlening, mag geen vrijeleide zijn om hier systematisch gebruik van te maken. Interimarbeid is niet alleen dubbel zo duur als contractuele arbeid, het houdt ook meer risico's in (arbeidsongevallen, bescherming van privacy,...). Daarom pleiten we er voor om zuinig om te springen met interimarbeid en het enkel in te zetten waar nuttig en nodig (bv. vervanging van zieke collega), altijd in overleg met de vakbonden.

Publiek-civiele samenwerking

Ook vanuit burger(groepen) kunnen er interessante initiatieven ontstaan die aanvullend zijn op het aanbod van de gemeenten. Het is belangrijk dat de gemeentebesturen hier voldoende ruimte/ondersteuning aan bieden. Er moet plaats zijn voor publiek-civiele samenwerking (PCS) en niet enkel voor publiek-private samenwerking (PPS).

SDGs

